

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាកលវិទ្យាល័យនំរតុន
NORTON UNIVERSITY

កិច្ចការច្បាប់ស្រាវជ្រាវលើបុគ្គលិក : **ខេមរេវិទ្យា**

សិក្សាអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍ស្នើសុំ :

បង្រៀនដោយ : **បណ្ឌិត ស៊ី ឈុំឡុង**

រៀបរៀងដោយ : **សមណនិស្សិត លុះ ពិសី**

Department of : **Law**

ក្រុមទី : **A1** ID:20231105

ឆ្នាំសិក្សា **២០២២ - ២០២៣**

បង្រៀនដោយ: **បណ្ឌិត ស៊ី ឈុំឡុង**

សាកលវិទ្យាល័យនំរតុន

លេខកថា

សូមស្វាគមន៍មិត្តភក្តិស្និទ្ធ ប្រិយមិត្តអ្នកអានអ្នកស្រាវជ្រាវ និងអ្នកដែលចង់ស្វែងយល់នូវឯកសារ ផ្សេងៗជាទីរាប់អាន យើងខ្ញុំជាទីស្និទ្ធផ្សំនៅសកលវិទ្យាល័យនៃកូនជំនាន់ទី២២ ឆ្នាំទី(១) ធាតុទី(១) ជំនាញរដ្ឋបាលសាធារណៈ យើងខ្ញុំមានសេចក្តីរីករាយណាស់ ចំពោះការដាក់កិច្ចការ ស្រាវជ្រាវរបស់លោក ឡូសាត្រីហាឡ **បណ្ឌិត ស៊ី ឈុំឡុង** ដែលបានផ្តល់កិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះដល់យើងខ្ញុំសម្រាប់ធ្វើការសិក្សា ស្រាវជ្រាវ ដើម្បីពង្រីកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍នៅថ្ងៃក្រោយៗ ហើយយើងខ្ញុំក៏បានធ្វើការសិក្សា ស្រាវជ្រាវនិងចងក្រងធ្វើជាសៀវភៅនេះឡើង។

សៀវភៅនេះ គឺជាគ្រាន់តែបកស្រាយនូវបញ្ហាមួយចំនួនតូច ទៅតាមលទ្ធភាពដែលខ្ញុំធ្លាប់សិក្សា ស្រាវជ្រាវកន្លងមក និងតាមរយៈឯកសារយោងខ្លះៗនៅក្នុងបណ្ណាល័យ មិនមែនទេ និងកន្លែងផ្សេងៗ។ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាសៀវភៅនេះវាជាមូលដ្ឋានមួយសម្រាប់ ឈានទៅរកការពិចារណាផ្សេងៗ ហើយឯកសារនេះ គ្រាន់តែបង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនតែប៉ុណ្ណោះ។

ជាមុនក្រោយ យើងខ្ញុំសូមថ្វាយការរិះគន់ពីសំណាក់មិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ លោកឡូ សាត្រីហាឡ មិត្តរូបជំនាន់ និងមិត្តៗជំនាន់ក្រោយ រាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតឡើងដោយអចេតនា នូវពាក្យពេចន៍ វគ្គ ឃ្លា វេយ្យាករណ៍ អក្ខរក្រម ដើម្បីជួយកែលំអរឲ្យសៀវភៅនេះកាន់តែល្អ និង មានភាពស្មុគស្មាញ។

ជាទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមជូនពរដល់ មិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ លោកឡូ សាត្រីហាឡ និងមិត្តភក្តិស្និទ្ធ ទាំងអស់ទទួលបាននូវពរទាំងឡាយបួន សម្បត្តិ អរិយធម៌ប្រាជ្ញា និងសេចក្តីសុខ សំណាស់ល្អគ្រប់ពេល វេលា ដោយជ័យលើការសិក្សា និងដោយជ័យនូវគោលបំណងដែលប៉ងគ្រប់គ្នាបំពេញឡើង។
សូមអរគុណ!

រៀបរៀងដោយ
សមណនិស្សិត សុខ ពិសី

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា.....	២
១. លេចក្តីស្តេច.....	៤
២. លេចល្បើស.....	៦
៣. វិភាគក្បួន.....	៧
៤. វិភាគអត្ថប្រយោជន៍.....	៩
៥. សិក្សាអក្ខរ.....	១០
៦. ផ្នែកអក្ខរ.....	១១
៧. អត្ថប្រយោជន៍ក្នុងល្បើស.....	១២

១. លេចក្តីផ្តើម

រឿងទុំទាវជាជ្រើសមួយដែលប្រជាជនខ្មែរយើងនិយមរាប់អានយ៉ាងខ្លាំង។ រឿងនេះត្រូវបានចាត់ចូលទៅក្នុងជ្រើសដែលមានតម្លៃសំខាន់បំផុតក្នុងកាលពីសម័យចាស់គេបានឲ្យទៅលើករឿងនេះដែរ ដោយគេចាត់ចូលក្នុងកម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់ទី៣ និងថ្នាក់ទី១ចាស់ ហើយបច្ចុប្បន្ននេះក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡាក៏បានបញ្ចូលរឿងទុំទាវនេះទៅក្នុងកម្មវិធីនៅថ្នាក់ចំណេះទូទៅ(ថ្នាក់ទី១០-១២)។ មិនត្រឹមតែសម្រាប់អ្នកសិក្សាប៉ុណ្ណោះទេ រឿងទុំទាវត្រូវបានបង្ហាញដល់អ្នកសិល្បៈយកទៅសំដែងជាសិល្បៈដូនតន្ត្រីនិងជាកំណែយ៉ាងល្អឥតខ្ចោះបែបច្បាប់ផង។

- ❖ **ប្រភេទ ៖** អក្សរសិល្ប៍ទំនើប ប្រឈោបលោកបែបបទនាសព្វេតនា
- ❖ **ចលនា ៖** ខេមរនិយម
- ❖ **ឥទ្ធិពល ៖** ព្រះពុទ្ធសាសនា
- ❖ **លក្ខណៈបរិយាកាស ៖** ស្ថិតនៅក្នុងសម័យកាលស្ទើក(ក្នុងកាលស្តេចស៊ីសុវត្ថិ)
- ❖ **កាលកំណត់តែង ៖** ១៩១៥
- ❖ **អ្នកនិពន្ធ ៖** ព្រះបុទ្របត្តេ ជួនគោប

១.១ បង្ហាញអត្ថបទ និង អ្នកនិពន្ធ

ក. ប្រភព និងកាលបរិច្ឆេទ

រឿង ទុំទាវជាតារាងអក្សរសិល្ប៍ដែលស្ថិតនៅក្នុងចលនាខេមរនិយម ហើយទទួលបានព្រះពុទ្ធសាសនា ។ នាបច្ចុប្បន្ន របស់អ្នកប្រែសម្រួលអក្សរសិល្ប៍មួយចំនួនបានដឹងថា រឿងទុំទាវ មិនមែនជាតារាងរបស់អ្នកនិពន្ធតែមួយម្នាក់នោះទេដោយគេបានរក ឃើញអត្ថបទរឿងនេះចំនួនបួនខុសៗគ្នាដែល៖

អត្ថបទទី១ ៖ សរសេរលើសាស្ត្រស្លឹករឹត ជាអត្ថបទកាព្យ សរសេរជាបទពាក្យព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងខុសខាតខាងក្បាល ខាងក្នុង ខាងការបរិច្ឆេទខ្មែរឈ្មោះអ្នកនិពន្ធឡើយ។ តែយោងតាមទេពកោសល្យខ្ពស់ក្នុងការតែងកាព្យ សាស្ត្រចារ្យមួយចំនួនបានសន្និដ្ឋានថាវាជាអត្ថបទរបស់កវី សន្ធរដ្ឋ ។

អត្ថបទទី២ ៖ សរសេរលើសាស្ត្រស្លឹករឹតជាអត្ថបទកាព្យ ផ្សេងៗ មានបទកាតកតិ បទព្រហ្មតិកជាដើម តែពុំមានឈ្មោះ អ្នកនិពន្ធឬកាលបរិច្ឆេទនោះទេ។ ដោយផ្អែកលើជរាភាព និងអត្ថបទរបស់អត្ថបទ យើងសន្និដ្ឋានថា តារាងនេះប្រហែលជាជ្រើសរើស ឡើងមុនរដ្ឋកាលព្រះបាទនរោត្តមទៀត។

អត្ថបទទី៣ ៖ សេសសល់ជាអត្ថបទពាក្យបញ្ជាព្រំពីរ មានអារម្ភកថាប្រាប់កាលបរិច្ឆេទ និងឈ្មោះ អ្នកនិពន្ធចូចតទៅ៖ “យើងផ្អែមតាបបញ្ជា នើបតាបជាឈ្មោះចំពោះអាយ តូ”ស” រាប់រៀបរៀបនិយាយប្រកប រាប់រៀបទៅៗ ទាញ”ស” សបប្រកប”ប”បាំងឈើឈើ “ស”ទើបបានទទួលឈ្មោះនើបចូចនឹងបែបឱ្យនាបសែក ចែកដោយបែបឱ្យ... ៗតាបរយៈការបង្កើតអាចឈើនឹងជាស្រ្តីនេះគឺជាស្នាដៃរបស់កិត្តិសោបៗ

អត្ថបទទី៤ ៖ ជាស្នាដៃរបស់ខ្មែរឃ្លា វិបុលរាជ ទូចក (១៨៧៤-១៩៤៧) តាតែងតែជាអត្ថបទពាក្យបញ្ជា ពាក្យប្រាប់ និងនិពន្ធនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៤២ តែងតែឈ្មោះជា “ទាវងក” ទៅវិញៗលើតាបសាស្ត្រស្តីអំពី លោក ឆេង សុភ បានរកឃើញថាស្រ្តីនេះកើតនៅក្នុងរាជ្យព្រះបរមនរោត្តម ដែលសោយរាជ្យពីឆ្នាំ ១៩៦៨-១៩៧៨។ ស្រ្តីនេះប្រព្រឹត្ត ទៅនៅសម័យកាលកម្ពុជាកម្ពុជានេះដែលរកឃើញដោយលោក ខ្វកញ៉ា សន្ធរ រោហ ម៉ុក បានចាត់ជាបទពាក្យប្រាប់ ពីរប្បទាបបកស្រែក កិត្តិសោប ក៏ឈើយកស្រ្តីនេះមកសរសេរឡើងវិញនៅឆ្នាំ១៩១៥ ដោយរៀបរៀបទៅជា ស្នាដៃបុរាណដែលពេញលេញមានទាំងអស់១០៥០ឈ្លៈ ហើយត្រូវបានបោះពុម្ពដោយពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត។ ហើយ ២៧ក្រោយមកទៀត ខ្វកញ៉ា កន ក៏បានសរសេរមួយបែបទៀតនៅឆ្នាំ១៩៤២ ដោយដាក់ចំណងជើងថា “ទា វងក” ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយបានជាគ្រូស្រាវជ្រាវ យុវជននិងកីឡា ជ្រើសរើសយកស្រ្តីទំនាវ ដែលជាស្នាដៃ ហ្នាសរបស់ព្រះ បុទ្រុស្តេស ឆោប ដែលពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត បោះពុម្ពផ្សាយឆ្នាំ១៩២៤ លើកទី៨ មកបញ្ចូលក្នុងកម្ម វិធីសិក្សា។

១.ជីវប្រវត្តិនិងស្នាដៃ ៖ កិត្តិសោប មាននាមពីដើមកំណើតមកថា ស្ទីន ឆោប កើតនៅឆ្នាំ១៨៥២ ក្នុង ឃុំកំព្រៅ ខេត្តស្ទឹងត្រែងកណ្តាល។ ឪពុកឈ្មោះស្ទីននិងម្តាយឈ្មោះយិន ជាកសិករមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដាំដុះស្រូវ។ លោកអាយុ ១៥បានបួសស្រៀវត្រឺមតែពីរឆ្នាំគត់ ហើយបានលាចាកសិក្ខាដោយជួយការងារឪពុកម្តាយ។ ដោយលោកទាំងពីរ ជានាក់ស្រឡាញ់ចំណេះវិជ្ជាច្បាស់ជាអ្នកនិពន្ធនៅអាយុ២១ឆ្នាំ ព្រះបុទ្រុស្តេស ស្ទីន ឆោប ស្រឡាញ់ព្រះពុទ្ធសាសនាណាស់ លោកបានខិតខំ សិក្សាធម៌វិន័យ មានចរិតស្អាតបូកបូសចិត្តអានសាស្ត្រ ធម៌និងចេះតែរកកំណាព្យយ៉ាងស្មាត់ជំនាញ។ លោកមានស្នាដៃជាច្រើនដូចជា ស្រ្តីទឹករំផ្ការំ សព្វសិទ្ធិ សុភមិត្តិ តែបង្អស់ទុកស្រ្តីទំនាវមួយប៉ុណ្ណោះ។ ព្រះបុទ្រុស្តេស ស្ទីន ឆោប បានធ្វើបរិយាកាសទៅនៅឆ្នាំ ដូត ខែ ហាយ ត្រូវនឹងឆ.ស.១៩៤២ ក្នុងជន្មាយុ៧០ឆ្នាំ។

២. សេចក្តីបញ្ជាក់

[illegible]

ខ្មែរអារម្ភកម្មនេះទាំងពីរអង្គក៏បង្កកត្តាលោកឱ្យទៅលក់តោកនៅស្រុកម្លាយ។ នេះទាំងពីរលក់ហូរ
ហែរដល់ត្បូងឃ្មុំ។ គ្រប់ទីកន្លែងទាំងពីរទៅដល់ រូបសម្រស់ និងសម្លេងនេះទុំបានទាក់ទាញចិត្តប្រជាជនចោល
រោងគ្រប់គ្នា។ ទាស់ទាវពូទាស់ទាវរូបសម្លេងពីរនេះទុំ ក៏អស្ចារ្យយូរទើបខ្ពស់ក្នុងទីនោះខ្លះៗពេលនេះទុំក្នុង ទាស់
ទាវរូបសម្លេង ម្តងម្តងម្តងម្តងក្រៅ។ នេះទុំគ្រាន់តែឃើញភ្លាបក៏ចាប់ចិត្តស្រឡាញ់ភ្លែត។ ទាស់ទាវបានរៀបចំ
ជើងពានមានជាហ្វូងដណ្តប់ និងស្លាបទាស់ទាវយកទៅប្រគេននេះទុំ លើយទាស់ម្តងក្នុងចោលដូចជាត្បូង។
តាំងពីពេលនោះមកអ្នកទាំងពីរនាក់ក៏ក្លាយជាអ្នកនាំមុខនេះទុំ។ ទ្រាំសិនក្នុងដួលពុំបាន ទុំក៏សុំលោកឱ្យលាចាត់ត្រា
ទុំលោកឱ្យត្រឡប់មកវិញដោយសារតែឃើញថាទុំចំណីស្លាប់ ឯពេលនោះសឹកបាន។ កើតទុំចង់បានសឹក ទុំក៏បាន
យកចូលទៀងទៅលាចាត់ត្រាបទដ៏ម្នាក់ឯងនៅដំបូងមួយ រួចក៏ទៅស្រុកសាលាឱ្យ លើយលាម្តាយធ្វើ
ដំណើរទៅត្បូងឃ្មុំភ្លាមដោយមានពេលទៅជាមួយជើងដៃ។

ពេលយប់ អ្នកធ្វើដំណើរទាំងពីរបានដេកលើក្នុងឈើដើម្បីការពារ សត្វលាហាន់ហើយនឹកថាការតត្បូងដើម្បីស្រីដូចនេះដូចជាបិទសមគ្នា។ ដល់ត្បូងយំ ពេជ្រ ទុំ ទាំងនោះទៅក្នុងកន្លែងមួយចម្ងាយបង្អស់ខ្លួន។ ឯឧកញ៉ាអរដូនចៅហ្វាយខេត្តត្បូងយំស្រែងស្រែងខឹងសង្វែង ៩ ទៅចូលចែកចំណីទាន់ពេលវេលា។ ម្តាយទាន់សប្បាយចិត្តណាស់ទាំងពីរដល់បកប្រែប្រួលទាន់ពេលវេលាបិទសមគ្នា តែម្តាយទាន់លើយកពាក្យទំនៀមទំលាប់ដាស់នាឱ្យបកប្រែទាន់។ ជាច្រើនថ្ងៃក្រោយមកទៀត ដំណើរនេះក៏បានប្តូរដល់ទុំ បណ្តាលទុំមានទុក្ខព្រួយជាខ្លាំង។ ល្ងាចមួយទុំបានដើរមកដល់ផ្ទះទាន់ ពេលនោះដូនម្តាយទាន់បិទនៅ ទាន់បានទាន់នៅទៅទុំមកផ្ទះ។ ទុំខឹងទាន់បានមានឱកាសនិយាយផ្តោះផ្តង់ឲ្យហាងហូត អ្នកទាំងពីរស្បថសន្យាឆ្លោះត្រង់នឹងគ្នា ហើយក៏ប្តូរខ្លួនប្រាណ ដោយទាន់នៅជួយលាក់ភ្លើងនេះ។ លុះម្តាយទាន់មកដល់ផ្ទះទុំបានដោះសារជាខ្លួនទើបតែមកដល់ក្នុងគោលបំណងរកទីគោរខនិមន្ត ។ ម្តាយទាន់សប្បាយរាក់ទាក់នឹងបណ្ឌិតទុំ ខឹង ពេជ្រក្នុងកន្លែងរបស់នាងតាមត្រូវការ ទុំតែងស្លៀកឱ្យកាសត្យាត់លបបន្តឲ្យហាងលាក់ទុំទាន់ ឯប្តីនាងក៏ចេះតែចូលផ្តាច់ចិត្តម្តាយទាន់ ជាភ្លើងរាល់ថ្ងៃនេះ។

[illegible]

❖ គុណវិបត្តិ ៖

- មិនគោរពព្រះពរណី ហ៊ានលួចប្លន់ប្លោកមុនរៀបការ
- ឃើញប្រសិទ្ធភាពប្រឡាក់ក្លាយ
- មិនគួរប្រាប់បង្គាប់បង្គោល

គ : ម្តាយទាវ

❖ គុណសម្បត្តិ ៖

- ប្រឡាក់ក្លាយ ចម្រើនបានខ្ពស់ខ្ពស់ មានអនាគតល្អ
- មានចរិតល្អ ចេះសន្តោសប្រពៃណីក្នុងជាមួយបង្គោល
- គោរពព្រះពុទ្ធសាសនាបានយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន

❖ គុណវិបត្តិ ៖

- ជាបុត្រស្រីលោកលន់តែងប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន
- ផ្តាច់ការយកទំនៀមទម្លាប់មិនចំណាស់ទៅបង្ខំ
- មិនចេះលើកទឹកចិត្តក្នុង មិនតាមដានសកម្មភាពក្នុង

ឃ : អវជ្ជន

❖ គុណសម្បត្តិ ៖

- ជាកូនចៅហ្វាយខេត្តត្បូងឃ្មុំ មានយសសក្តិ ទ្រព្យសម្បត្តិ ឱវត្ថុអ្នករាប់អានច្រើន
- គោរពប្រពៃណីចូលបណ្តឹងទាន់ទាន់តាមប្រពៃណី

❖ គុណវិបត្តិ ៖

- ធ្វើអ្វីៗតាមការអូសទាញ គ្មានគោរពជំហរ
- ល្មើសច្បាប់ដោយលួចប្រព្រឹត្តទោសក្នុងបង្គោល
- មិនគោរពច្បាប់ក្នុងទីបង្គោល

ង : ល្ខោចរាមា

❖ គុណសម្បត្តិ ៖

- មានទេសពិធរាជធម៌ ជាព្រះរាជាយ៉ាងប្រពៃ
- មានព្រះទ័យសប្បុរសចំពោះស្នេហាទុំ ទាន
- គ្រប់គ្រងដែនដីបានស្មើសន្តិភាព

❖ គុណវិបត្តិ ៖

- កាត់ចោលគ្មានជំនុំជម្រះក្តី
- ល្មោភនឹងកាបតណ្តា
- ប្រើកំហឹងកាត់ចោលអ្នកដែលគ្មានកំហុស

៤ : វិភាគអត្ថន័យរឿង

❖ **ប្រធានរឿង:** អ្នកនិពន្ធបង្ហាញពី “ប្រវត្តិស្នេហារបស់យុវវ័យខ្មែរ នាសម័យសង្គ្រាម”

• មូលបញ្ហារឿង:

+ **បញ្ហាស្នេហា:** ស្ថានភាពនៃជីវិតស្នេហារបស់ទំព័រ គឺជាស្នេហាការខ្វះយ៉ាងខ្លាំងក្លាដែលកើតឡើងពីការប៉ះទង្គិចគ្នារវាងខ្សែភ្នែកនៃយុវជនពីររូបដែលជាសេចក្តីស្នេហាឃើញក្លាបស្រឡាញ់ភ្លែតពេញទៅដោយបន្ទុកស្នេហាច្រើនប្រាសដោយសារកត្តានេះហើយ នាំឲ្យស្នេហារបស់គេទាំងពីរក្លាយជាស្នេហាប្តូរផ្លាស់រហូតដល់ហ៊ានលះបង់ជីវិតការពារស្នេហាឡើងវិញ។

+ បញ្ហាគ្រប់គ្រង

- **អំណាចស្តេចផែនដី :** នៅក្នុងរឿងទំព័រ ស្តេចផែនដីមានអំណាចគ្រប់គ្រងលើប្រជារាស្ត្រនិងពួកចៅហ្វាយខេត្ត។ តាមការបង្ហាញរបស់អ្នកនិពន្ធការដែលស្តេចរាជាឱ័សនិងអរជុនខ្មាំងបំផុតនោះគឺបែនដោយសារតែបរាជ័យរបស់ទំព័រនិងដោយសារអរជុនហ៊ានប្រឆាំងនឹងរាជ បញ្ជារបស់ព្រះអង្គ។ ទាំងនេះសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ស្តេចស្រឡាញ់និងការពារ អំណាចរបស់ខ្លួនហើយបែនអនុញ្ញាតឲ្យនរណាម្នាក់ប្រឆាំងនឹងបញ្ជារបស់ព្រះអង្គឡើយ។

+ **អំណាចមេត្តសារ :** នៅក្នុងរឿងទំព័រអំណាចបង្គាប់ពីស្តេច គឺមានស្តេចត្រាញ់ដែលអ្នកនិពន្ធបានពណ៌នាពីអរជុន ហើយច្រើនប្រាសដោយអំណាចមេត្តសារដែលជាអ្នកសម្របសម្រួលការកិច្ចទាំងអស់ ក្នុងនាមសិទ្ធិនិងជំនាញឡើយ។ ក្នុងរឿងនេះអ្នកនិពន្ធបានពោលថា “បែនដែលឡើយទាន់ឆ្នាំសង្គ្រាមសង្គ្រាមសង្គ្រាមនាឡើយនោះគេកើតគ្នាដោយព្រៃពេលវេលាឈឺខ្លួនដូចដល់គ្នាប្រាប់។

+ **បញ្ហាសាសនា :** នៅក្នុងរឿងទំព័រប្រជាជនគោរពលើព្រះពុទ្ធសាសនា។ ព្រះពុទ្ធសាសនាបានពង្រីកនាទីខ្លួនប្រឆាំងនឹងរបបសង្គមស៊ីវិលយុត្តិធម៌នាសម័យនោះគឺបានដកខ្លួនចេញពីគ្រប់វិស័យ គ្រប់សកម្មភាពក្នុងជីវភាពរស់នៅនិងបានកំណត់លក្ខណៈរបស់ប្រជាជនដោយអនុវត្តនូវទ្រឹស្តីកម្មវិធី ព្យាបាល។ យ៉ាងនេះឡើយឡើយតែឡើងស្រឡាញ់ទាន់ ក៏ទំនើបនាមកម្មព្យាបាល “អញនៅមិនបានឡើយ ព្រះគុណអើយលោកតែជាម្ចាស់ ... ។

ក ឧត្តមគតិរឿង:

ចំពោះរឿងទំព័រ អ្នកនិពន្ធចង់អប់រំយុវជនឲ្យទទួលយកនូវ ទស្សនមួយដោយបង្ហាញឲ្យបុគ្គលត្រូវហានប្រឆាំង នឹងអ្វីៗដែលរាំងស្ទះដល់សិទ្ធិសេរីភាពពោលគឺត្រូវហានកែប្រែ លុបបំបាត់នូវរាល់ទស្សនៈនាសង្គ្រាមសង្គ្រាមសង្គ្រាមនិងរាល់ របៀបរបបបុរាណដ៏បាត់បង់នេះ ដើម្បីកសាងសង្គមមួយដែលបុគ្គលមានសិទ្ធិសេរីភាព មានសមត្ថភាពអនុវត្តតាម ចន្លោះរបស់ខ្លួនហើយក៏បានដាស់តឿនឲ្យមានយុវជនឲ្យចេះគិតពិចារណាបុគ្គលនិងធ្វើអ្វីមួយ ព្រោះយើងឃើញថាស្ថានភាពកម្ពុជាការដែលទំ ទាន់មានតំបន់ដើមរហូតបញ្ចប់នៃរឿង គឺថ្មី

បំផុតគ្នាប្រយោជន៍អំណាចអរម័យ ។ ប្រសិនបើ គឺបង្កើតឲ្យមានការបំបែកឬការប្រែប្រួលពីការរៀបចំគំរូអនាគតក្នុង គ្រឹះស្ថានឲ្យក្នុងស្ថានភាពសម្រេចចិត្តដើម្បីសង្កេតឃើញអនាគតខ្លួន ។ មាតាបិតាមិនត្រូវធ្វើតាមអំណាចចិត្តខ្លួនឯង ហើយគិតថាឲ្យកើតឡើងនូវខ្លួនឯងបានធ្វើសុទ្ធតែត្រូវ ទាំងអស់នោះទេ គឺត្រូវតែចេះសាកសួរយោបល់និងចេះទទួល គ្នាល់នូវការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួនទើបល្អ ។

៥ សិក្សាអក្សរៈ

❖ **វចន្យប ឬ វចន្យបៈ** ៖ ការប្រើប្រាស់ពាក្យក្នុងការសរសេរឬ ប្រយោគជាងអ្នកនិពន្ធបានលើយកពាក្យ វប្បធម៌ ពាក្យសាមញ្ញ ពាក្យបាលីសំស្ក្រឹត ឬពាក្យបរទេស ។ តាមរយៈនៀសទុំទំនាស់អ្នកនិពន្ធបានប្រើពាក្យយ៉ាងត្រឹម ត្រូវដូចជា៖

- **ពាក្យសាមញ្ញ**៖ សំឡក់សំឡក់សំឡីសំ អញស្ងៀនខ្មាស រឹមដូច ដែក ចាប់ហែកមាត់...
- **ពាក្យបាលីសំស្ក្រឹត**៖ ឧបាសសក្កេ កាមកាមេ ចរុលេ...
- **សង្ឃសម្ព័ន្ធ**៖ ពុទ្ធនិកា លោកត្រី...
- **រាជសម្ព័ន្ធ**៖ ជេត្តា ត្រាស់ ម្ចាស់ក្បាច់ ព្រះទ័យ...។

❖ **សម្ព័ន្ធរូប ឬវចន្យបៈ** ជាស្របសរសេរប្រយោគនាមយស្តាប្រាប អាយយល់ឬពិបាកស្តាប់ពិបាកយល់ដោយ អ្នកនិពន្ធបានតែងតែស្នើសុំជាពាក្យកាព្យ ឬ ពាក្យរាយ។ ក្នុងនៀសទុំទំនាស់ ឬប្រយោគមានភាពស្មើគ្នា ព្រោះអត្ថ បទនៃនៀសបានតែងតែស្នើសុំជាពាក្យកាព្យបទពាក្យព្រំពីរ។

❖ **សិល្ប៍វិចិត្រនិពន្ធ**

- **ពណ៌នាវិធី**៖ គឺជាការរៀបរាប់បង្ហាញ ទីកន្លែង ទេសភាពដែលមានក្នុងដំណើរនៀសឲ្យកាន់តែ ឃើញច្បាស់ហាក់ដូចជា នៅចំពោះមុខភ្នែកម្តងដោយអ្នកនិពន្ធចេះបង្កើតនូវរូបភាព ធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឲ្យអ្នក អាន អ្នកទស្សនាកាន់តែជាក់ចិត្តនឹកអរណ៍។
  - **សំរេងវិធី**៖ គឺត្រូវរៀនសូត្រផ្ទាល់តែម្តង។
  - **ឧបមាណវិធី**៖ គឺជារិះគ្រប់គ្រងរៀបរាប់។
  - **បដិវិធី**៖ ក្នុងដំណើរនៀសបានលើកយកមកបង្ហាញពីសកម្មភាពនៃដំណើរនៀសដោយចិត្តនិង ពាក្យសន្លឹកមានលក្ខណៈផ្ទុយ។
  - **ឧទេសវិធី**៖ ដំណើរនៀសមានលក្ខណៈកាន់តែឡើងៗអ្នកនិពន្ធបញ្ចេញនូវទស្សនៈរបស់ចំពោះអ្នក សិក្សា អ្នកអានយល់ច្បាស់យ៉ាងមុនៗនៅមុនគ្រោយមានភាពតាមដានដំណាស់ព្រោះហេតុទុំទំនាស់។

៦. ផ្នែកអត្ថរេស

❖ **បច្ចេកវិទ្យា:** គឺជាតម្លៃដែលអ្នកនិពន្ធបង្កើតពិសេស សម្រាប់តែងតែនិពន្ធឡើងទៀតឡើយក្នុងអក្សរសិល្ប៍ ឲ្យមានសម្រស់ សម្រាប់ផ្នែកប្រកួតប្រជែងឡើងវិញនោះចែកជាពីរប្រភេទគឺ៖

• **ការព្យាបាល:** គឺជាតម្លៃដែលកំណត់បានតាមការបញ្ជាក់ឲ្យកំណត់ឲ្យមានសម្រស់ ស្រស់ស្អាត ដូច រណ្តំណែនាំណាស់ រណ្តំទាំងពាក្យសំដី ឈ្មោះឈ្មួញ យ៉ាងពិរោះ។

• **នាដ្ឋករព្យាបាល:** គឺជាតម្លៃនៃអត្ថបទនាដកថា ដែលលើកយក ឡើងជាប្រភេទនាដកថាបស់បុរាណ ក្នុងសង្គម ក្នុងសម័យណាមួយ តាមការពិតក្តី ឬការប្រឌិតក្តីរបស់អ្នកនិពន្ធ។

❖ **វិសេសវេស:** ចែកជាពីរផ្នែកគឺ៖

• **ទារុណវេស:** ជាតម្លៃនៃសាច់រឿងដែលសកម្មភាពនៃរឿងនេះដំណើរការទៅដោយការពិភាក្សា កំសាន្ត ឲ្យអ្នកអាន អ្នកទស្សនៈញាប់ញ័រនូវអារម្មណ៍តាមការស្តាប់ចំពោះតួអង្គដែលទទួលខុសត្រូវ បាត់បង់ ការតស៊ូ ហើយ ត្រូវតួអង្គខ្លាចខ្លាចទោសបង្កើតជាអាក្រក់ ប្រាស អាចប្រយុទ្ធកាប់សម្លាប់គ្នាជាដើម។

• **ហារវេស:** ជាតម្លៃនៃរឿងដែលអ្នកនិពន្ធតាក់តែងតែឡើងសម្រាប់សម្រាប់តែសកម្មភាពពិភាក្សា ឲ្យអ្នកអាន អ្នកទស្សនៈ អ្នកសិក្សាមានចិត្តរំភើបសប្បាយ។

• **វិវេស:** ជាតម្លៃនៃសេចក្តីក្លាហានរបស់តួអង្គដែលមានចិត្តតស៊ូយ៉ាងអស់អាយុកាលប្រៀប ប៉ាន់រឿងសត្វសត្វដទៃនោះត្រាយបញ្ជាក់ទាំងឡាយដែលខ្លួនប្រទះ។

• **សព្វវេស:** ជាតម្លៃយុទ្ធសាស្ត្ររបស់កំរិត តែងលើកមកប្រើក្នុងអត្ថបទឲ្យឡើងរបស់ខ្លួន។

៧. អត្ថន័យសង្គមក្នុងរឿងទុំទាវ

រឿងទុំទាវ ជាអក្សរសិល្ប៍បាលក្ខណៈបែបទារុណនាដូកាពហើយចលនាដូកាពនេះបានកើតលើសម្តែងមួយកម្រិតហូតដល់ចុងជ្រោយបំផុសនៃរឿងគឺជាទារុណភាពដែលត្រូវផ្តល់សំខាន់ៗនៃរឿងត្រូវត្រួតពិនិត្យសំខាន់ៗទាំងនេះហើយដែលអ្នកនិពន្ធបង្ហាញឲ្យឃើញតាមរយៈតាមរឿងដែលបានបង្កើតនូវនាដូកាបរិយាកាសយ៉ាងស្រស់ស្អាត ប្រសើរ ប្រសើរ អាណាចក្រអចិន្ត្រៃយ៍។

រឿងទំនាស់ បានបង្ហាញឲ្យឃើញនូវសង្គមមួយដែលមានស្តេច គ្រប់គ្រង ៗនាំណាមកពុលឱ្យស្ថិតនៅលើ
ស្តេចដែនដី បន្ទាប់មកឆ្លើយតបត្រាញដែលជាអរជួនជាសត្វភាពត្រាស់ៗម្យ៉ាងទៀតរឿងទំនាស់បញ្ជាក់ដល់ដៃនូវ
ឥទ្ធិពលគ្រួសារក្នុងការរៀបចំអនាគតគុត្រិយករបស់កូនជាពិសេសកូនស្រីៗបញ្ជាក់ទំនៀមទម្លាប់នេះបានឆ្លើយតប
រឿងទំនាស់ការប្រឆាំងទៅនឹងទំនាស់នូវសត្វភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការសម្រេចស្រីស្រីសត្វត្រិយករបស់ខ្លួនទម្លាប់នេះ
ដៃសាសនាភាគីមានឥទ្ធិពលខ្លាំងដល់ដៃនៅក្នុងផ្នែកនៃទំនាស់ដៃភាពរបស់ប្រជាជនខ្មែរយើង។